

Wprowadzenie

Niniejszy dział „Wschodnioznawstwa” został poświęcony zagadnieniom dotyczącym obszaru postjugosłowiańskiego. W 2021 r. przypada trzydziesta rocznica rozpadu Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii (SFRJ), która poprzez swój burzliwy przebieg i konsekwencje rzutuje na sytuację obecną oraz przyszłość regionu. W wyniku jej podziału powstało siedem państw.

W obliczu współczesnych wyzwania dla wspólnoty międzynarodowej, jakimi są: kryzys migracyjny, klimatyczny, finansowy, epidemiologiczny czy problemy samej Unii Europejskiej, coraz częściej podejmowana jest współpraca na poziomie regionalnym. Jest ona wynikiem procesów integracyjnych i dezintegracyjnych zachodzących na wymienionym obszarze, zarówno w niedalekiej przeszłości, jak i obecnie. Podobnie zmiana relacji na arenie międzynarodowej i angażowanie się większych graczy, takich jak: Rosja, USA, Turcja, UE i Chiny w regionie Bałkanów, wpływają na kształtowanie poszczególnych strategii bezpieczeństwa i polityki zagranicznej państw. Podkreślić należy, iż nierozwiązane kwestie przeszłości generują powstawanie zagrożeń bezpieczeństwa społecznego, politycznego, kulturowego, militarnego, energetycznego opisywanego regionu. W wymiarze wewnętrznym państwa postjugosłowiańskie, z różnymi efektami, wciąż przechodzą transformację, ale także dążą do realizacji swoich interesów narodowych.

Teksty autorów z Polski, jak i zagranicy, podejmują różnorodne zagadnienia. Autorzy działu przyglądają się zjawiskom związanym ze: współpracą regionalną na obszarze postjugosłowiańskim w wymiarze społecznym, politycznym, dotyczącym energetyki, infrastruktury, administracji i sądownictwa. Ponadto aspekty bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego omawiane są w kontekście Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Serbii. Analizowane są rządowe inicjatywy Północnej Macedonii wobec pandemii Covid-19. Ostatni artykuł poświęcony jest psychologicznym, społecznym i ekonomicznym skutkom konfliktów, które miały miejsce na obszarze Serbii, Chorwacji, Bośni i Hercegowiny oraz Kosowa.

Anna Jagiełło-Szostak, Diana Mazepa